

Forskningsstrategi för Lärarutbildningsnämnden

Bakgrund och förutsättningar

Lärarutbildningsnämndens forskningsstrategi tar avstamp i riksdagsbeslutet om den förnyade lärarutbildningen där det betonas att de ekonomiska resurserna till den skol- och lärarutbildningsrelevanta forskningen ska öka och att kvalitén på forskningen ska höjas.¹

Vi står nu inför en ytterligare förnyelse av lärarutbildningen och det är oklart hur den kommer att se ut. Dock betonas i kommittédirektivet till *En ny lärarutbildning* att en viktig utgångspunkt i en ny lärarutbildning är att "forskningsanknytningen förstärks och att utbildningen ger förmåga att tillvarata relevanta forskningsresultat".² Utredaren får i uppdrag att "föreslå hur forskningsanknytningen av lärarutbildningen, dess koppling till såväl utbildningsvetenskap som till ämnesteorin och ämnesdidaktik, kan förbättras och hur antalet forskarutbildade lärare kan öka samt hur resultat av den praxisnära forskningen skall komma skolan till del".³

Den vetenskapliga utvecklingen av lärarutbildningen och ett etablerande av en vetenskaplig kultur är en utpräglad långsiktig process. Vid Högskolan i Gävle har en stabil grund lagts och under de närmaste åren ska den fördjupas och vidareutvecklas. Nya lärosäten som Högskolan i Gävle har begränsade resurser vilket dämpar hastigheten i utvecklingsprocessen. En viktig uppgift för lärarutbildningen är därför att arbeta för att öka de interna och externa anslagen så att processen påskyndas.

Lärarutbildningsnämndens forskningsstrategi

Lärarutbildningsnämndens forskningsstrategi innebär en vidareutveckling av samverkan med regionens skolor i forskningsfrågor och en fördjupning av kopplingen mellan grundutbildning och forskning. Vidare skall forskares meriteringsmöjligheter stödjas och högskolans odisputerade lärare och lärare i kommunens skolor beredas möjligheter till forskarutbildning. Ett mål att sträva mot är att alla ämnesgrupper ska ha minst en senior forskare som utvecklar ämnesgruppernas forskning inom lärarutbildningens forskningsfält. Det är också önskvärt att fler av Högskolans nu aktiva forskare, som tidigare haft sitt forskningsfält inom ämnena, engagerar sig i forskning inom lärarutbildningsområdet, inte minst för att öka mångfalden av vetenskapliga infallsvinklar till områdets problematik.

Forskningsmiljö

Begreppet forskningsmiljö är centralt för hur lärarutbildningsnämnden i Gävle ser på sina forskningsstrategier och har använts som ett begrepp för att beskriva forskningen inom området. En forskningsmiljö kan se ut på olika sätt, den kan innehålla ett eller flera närliggande forskarämnen, vara ett mångvetenskapligt forskningssamarbete eller en tematisk forskningsgrupp. Gemensamt för forskningsmiljöerna är att de binder samman grund- och forskarutbildning, forskning och kommunsamarbete. I forskarmiljön finns ett tillräckligt antal handledarkompetenta forskare, doktorander, studenter och lärare från regionens skolor. I forskningsmiljön finns en levande seminarietradition där egna och andras forskningsarbeten presenteras och diskuteras.

Forskningsmiljön har ett gott internationellt och nationellt kontaktnät. Nämndens strategi för att ytterligare stimulera ett redan gott internationellt och nationellt kontaktnät är att uppmantra i deltagande på internationella och nationella forskningskonferenser och att utveckla projekt i samverkan med forskare inom och utanför landet.

---

¹ *En förnyad lärarutbildning. Regeringens proposition 1999/2000:135.*

² *Kommittédirektiv En ny lärarutbildning Dir.2007:103, s. 14*

³ *Ibid, s. 1*

2008-01-21

Inductionforskningen med sju forskare från HiG, tio kommuner, Lärarförbundet och Lärarnas riksförbund är det största projektet med forskningsmedel från LuN och Vetenskapsrådet (VR) och via Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) finansieras ett nordiskt nätverk.

Två ämnesdidaktiska forskningsprojekt har fått stora anslag från VR. Det ena handlar om lärares lärarbivande det andra om hur textaktiviteter i hemmet kan användas som resurs i skolan. Utöver detta bedrivs forskningen kring t.ex. förskolan, läsutveckling, ungdomars identitetsskapande och genus i lärarutbildningen, mobbning och skolrelaterat våld. Ett flertal forskningsprojekt drivs utifrån ämnesdidaktiska perspektiv, t.ex. i ämnena litteraturvetenskap, matematik, naturorientering, biologi, kemi, fysik, datavetenskap och engelska. Den ämnesdidaktiska profilen skall på sikt stärkas genom ett ännu tydligare forskningssamarbete mellan de institutioner som idag ger kurser inom grundutbildning. Målet är att ett ämnesdidaktiskt centrum skapas där institutionernas olika forskningstraditioner kan brytas mot och befrukta varandra

Fördjupning av kopplingen mellan grundutbildning och forskning och stödjande av forskares kompetens och meriteringsmöjligheter

Den gemensamma bas som alla lärarutbildningar ska vila på är ämnesteori, ämnesdidaktik och allmän didaktik. Vår styrka är att flera forskningsdiscipliner, vetenskapstraditioner och kunskapssyner möts i utbildning och forskning. Studenterna i Gävle får således möta olika vetenskapstraditioner och tillåtas genomföra examensarbeten utifrån de skilda traditionerna. Det ger goda förutsättningar för att vidareutveckla arbetet med att höja kvalitén på examensarbeten vid Högskolan i Gävle. Vår fortsatta strävan är att forskningsanknytningen i lärarutbildningen på Högskolan i Gävle ska genomsyra hela utbildningen och inte reduceras till metodfrågor. Det goda arbetet med att granska och utvärdera den egna utbildningens forskningsanknytning och examensarbeten ska fortsätta.⁴

På Högskolan i Gävle har en målmedveten satsning gjorts för att förstärka forskningskompetensen inom lärarutbildningen, men fortfarande finns det lärare som saknar forskarutbildning. Lärarutbildningsnämnden strategi är därför att öka antalet disputerade lärare i lärarutbildningen genom att arbeta för inrättandet av fler forskar- och doktorandanställningar.

Det är också en målsättning att fler lärare med doktorsexamina får möjlighet att docentmeritera sig. I samverkan med andra lärosäten har högskolan möjlighet att ge forskarkurser och det är angeläget att våra forskare aktivt kan delta i forskarskolor och andra samarbeten runt forskarutbildning. Högskolan bör också utveckla masterutbildningar som har relevans för lärarutbildningen och licentiatutbildningar som kan erbjudas regionens verksamma lärare inom ramen för lärarlyftet.

Vidareutveckling av samverkan med regionens skolor

För Lärarutbildningen i Gävle är det goda samarbetet med regionens skolor centralt. Den forskning som bedrivs har relevans för arbetet i skolorna. Lärarutbildningsnämnden prioriterar forskningsprojekt i s.k. temagrupper. I dessa ingår forskare på högskolan, lärare ute i regionens skolor, studenter och doktorander. Temagruppernas funktion är trefaldig; för det första stimulerar de till forskning på områden som skolorna anser vara relevanta. För det

---

⁴ Examensarbetet i lärarutbildningen vid lärosätena inom Penta Plusområdet – delrapport 1, 2007, Christina Gustafsson och Monica Hallström, "Examensarbetet inom lärarutbildningen – en analys i relation till Högskolelagens mål, *Studies in Educational Policy and Educational Philosophy*, 2005:2. E-tidskrift: <http://upi.artisan.se>, Michael Gustavsson, "Reflektion och likriktning", i (red) Sharon Rider och Anders Jörnsten, *Reclaim the Science!*, Stockholm 2007.

2008-01-21

andra bidrar de till skolutveckling genom de aktiviteter som temagrupperna har och de skapar kanaler så att högskolans forskning når ut till skolorna. För det tredje stärker de kopplingen mellan grundutbildning och forskning genom att självständiga arbeten (examensarbeten) kan genomföras och avrapporteras inom temagrupperna..

Strategi för den framtida forskningen

Lärarytbildningsnämndens strategi är:

1. Att på olika sätt verka för västenligt bättre förutsättningar
  - så att fler som är knutna till lärarytbildningen får möjlighet att disputerat
  - så att disputerade får möjlighet att meritera sig för docentkompetens (post doc-anställningar)
  - för forskning och seminarieverksamhet genom att inrätta ett stabilt ämnesdidaktiskt forskningsforum, t.ex. en centrumbildning

2. Att fortsatt stödja och stimulera
  - utveckling av varaktiga forskningsmiljöer baserade på temaorganisation
  - att lärare knutna till lärarytbildningen söker externa forsknings- och utvecklingsmedel
  - att antalet publikationer i Lärarytbildningsnämndens skriftserie ökar
  - att lärarytbildare aktivt deltar i nationella och internationella konferenser och Forskningsarbeten

3. Att ta initiativ och aktivt medverka till
  - att lärarytbildare deltar i forskarskolor och andra former av forskarytbildning
  - att ansökningar om masterutbildningar får relevans för lärarytbildningsområdet
  - att master- och doktorandanställningar kan samordnas med externa intressenter, t.ex. kommuner